STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ämnesområde
Utbildning samt forskning inom högskolan

Statistikområde
Högskoleväsende

Produktkod
UF0206

Referenstid
Vårterminen och höstterminen 2026

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Universitetskanslersämbetet
Kontaktinformation	Analysavdelningen
E-post	analys@uka.se
Telefon	08-563 085 00

Statistikproducent	Statistiska centralbyrån (SCB)
Kontaktinformation	Avdelningen för social statistik och analys
E-post	hogskolestat@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)

Innehåll

1 Statistikens sammanhang 3
2 Undersökningsdesign 3
2.1 Målstorheter 3
2.2 Ramförfarande 3
2.3 Förfaranden för urval och uteslutning 4
2.4 Insamlingsförfarande 4
2.4.1 Datainsamlingsmetoder 4
2.4.2 Mätning 4
2.4.3 Bortfallsuppföljning 5
2.5 Bearbetningar 5
2.6 Granskning 6
2.6.1 Granskning under insamlingen 6
2.6.2 Granskning av mikrodata 6
2.6.3 Granskning av makrodata 7
2.6.4 Granskning av redovisning 7
2.7 Skattningsförfarande 7
2.7.1 Principer och antaganden 7
2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter 7
2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet 7
2.7.4 Röjandekontroll 8
3 Genomförande 8
3.1 Kvantitativ information 8
3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen 8

1 Statistikens sammanhang

Statistiken över sökande och antagna till universitet och högskolor beskriver efterfrågan på, och tillströmningen till, högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (tidigare grundutbildning) samt förändringar över tid. De insamlade uppgifterna kan också användas som underlag för att fastställa urvalsram för enkätundersökningar och möjliggöra specialstudier bland annat genom sambearbetning med annan statistik.

Statistiken är en del av högskolestatistiken, vars syfte är att bidra till en allsidig statistisk belysning av högskolan och dess utveckling över tid i Sverige. Högskolestatistiken produceras av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Universitetskanslersämbetet (UKÄ).

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Statistiken redovisar följande målstorheter:

- **Sökande** (antal)
  - Sökande totalt
  - Behöriga förstahandssökande
  - Sökande som inte tidigare varit registrerade vid ett svenskt lärosäte.
  - Sökande med ofullständiga personnummer
- **Antagna** (antal)
  - Antagna totalt
  - Antagna som inte tidigare varit registrerade vid ett svenskt lärosäte
  - Antagna med ofullständiga personnummer
- **Söktryck** (antal)
- **Andel sökande av befolkningen i samma ålder** (andel)
- **Andel antagna av sökande** (andel)

Behörig förstahandssökande är den som är behörig till sitt i första hand sökta alternativ. *Söktryck* redovisas som antal behöriga förstahandssökande per antagen.

2.2 Ramförfarande

Ramen utgörs av Universitets- och högskolerådets (UHR:s) register över sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Rampopulationen utgörs av samtliga sökande och antagna via UHR:s samordnade antagning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid universitet och högskolor.

Observationsobjekt och uppgiftskälla skiljer sig åt. De förstnämnda utgörs av de individer som ingår i populationen. Uppgiftskällan är universitets- och högskoleregistret.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i denna undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Uppgifter har samlats in från UHR:s samordnade antagningssystem. Att undersökningen enbart har en uppgiftslämnare medför att uppgiftslämnarbördan är mycket liten. Ansökningar till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå görs via webbplatsen antagning.se. Uppgifterna från UHR inhämtas via filöverföring från ovan nämnda system. Uppgifterna levereras enligt ett fastställt format och innehållet är reglerat i förordningen om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor (SFS 1993:1153).

Undersökningen har två insamlingsomgångar. Uppgifter avseende sökande och antagna till vårterminen levereras till SCB efter andra urvalet, i början av januari varje år. Uppgifter avseende höstterminen levereras till SCB efter andra urvalet i början av augusti.

Vid inläsning av textfiler sker i stort sett ingen automatisk granskning av de lämnande uppgifterna. Det gör att det inkommer filer med partiellt bortfall samt icke valida värden. De inkomna filerna granskas både maskinellt och manuellt. Om UHR har rapporterat data med partiellt bortfall eller icke valida värden, får UHR eventuellt skicka in en kompletteringsfil till SCB i textfilsformat. Oftast beror en omrapportering på att ofullständiga personnummer rapporterats som innehåller orimliga födelsedatum.

2.4.2 Mätning

Uppgiftslämnaren skickar in uppgifter till SCB via en filleverans till en SFTP-server. Det finns en postbeskrivning skapad av UHR som styr innehållet i textfilen.

De huvudsakliga målvariablerna återfinns under rubriken *1.2.2 Variabler* i Kvalitetsdeklarationen för Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå på SCB:s webbplats[1].

Mätningsförfarandet innebär inga kända kvalitetsbrister som kan snedvrida statistiken åt något håll.

[1] https://www.scb.se/uf0206

Observationsvariablerna beskrivs i SCB:s mikrodataregister[2].

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Det finns två typer av bortfall; objektsbortfall och partiellt bortfall. Objektsbortall uppstår när alla värden för ett undersökningsobjekt saknas. Ifall då enbart vissa värden saknas handlar det om partiellt bortfall.

Det finns inget känt objektsbortfall för statistiken över sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Uppgift om tidigare ansökningar och tidigare förekomst i andra register, t.ex. om personen tidigare varit registrerad vid en utbildning, finns inte för personer med ofullständiga personnummer och därmed förekommer partiellt bortfall i registret. Personer med ofullständiga personnummer utgjorde cirka 3 procent av det totala antalet ansökningar höstterminen 2026. Konsekvensen av det partiella bortfallet blir att den del av statistiken som särredovisar sökande och antagna med ofullständiga personnummer inte kan redovisas efter antal som tidigare varit registrerade i högskoleutbildning. I merparten av statistiken särredovisas personer med fullständiga personnummer där detta partiella bortfall inte finns. För individer med ofullständigt personnummer kan inte ålder härledas från personnumret. Dessa redovisas inte efter ålder.

2.5 Bearbetningar

De uppgifter om sökande och antagna som redovisas bygger helt på det maskinella antagningssystemet varifrån uppgifterna hämtas. Granskning sker i form av viss personnummerrättning samt kontroll och rättning av högskolor och ortskoder. Vid SCB förekommer ingen manuell kodning eller dataregistrering utöver den gruppering av yrkesexamensprogram som görs, samt indelningen av program enligt Svensk utbildningsnomenklatur. Grupperingen av programmen är inte alltid entydig, eftersom vissa utbildningar kan leda till flera examensinriktningar. Ett exempel är kandidatprogram med inriktning mot nationalekonomi och statistik, där det finns två olika inriktningar, men endast en av dem kan användas i registret. Konsekvensen av detta blir att antalet sökande och antagna till vissa inriktningar systematiskt underskattas när program kodas på samma sätt varje termin.

De insamlade uppgifterna kompletteras med information från *Universitets- och högskoleregistret.*

[2] https://metadata.scb.se/mikrodataregister.aspx?produkt=UF0206

2.6 Granskning

2.6.1 Granskning under insamlingen

Innan filer skickas från UHR till SCB får SCB en lista på antagningsomgångar som är aktuella för kommande termin av ansvarig på UHR. Antagningsomgångar skickas i separata filer och kan exempelvis innehålla sommarkurser, internationella utbildningsprogram eller utbildningsprogram på grund- eller avancerad nivå. SCB avgör tillsammans med UKÄ vilka antagningsomgångar som ska inkluderas i undersökningen. När det är bestämt vilka antagningsomgångar som ska inkluderas skickar UHR över dessa till SCB. I samband med att data tas emot från UHR kontrolleras det att alla filer som kom med i översändningen överensstämmer med de antagningsomgångar som efterfrågades.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Mikrodatagranskningen sker via skript och maskinellt via en applikation. Granskningen består av kontroller, kodning och rättning av personnummer, katalogposter (värdemängder) och sökandeposter.

Vid kontroll och rättning av personnummer hamnar misstänkta eller felaktiga personnummer på en s.k. fellista i applikationen som är skapad speciellt för denna produkt. Alla personnummer genomgår följande kontroller:

- Näst sista siffran möjliggör könsbestämning.
- Rimlighetskontroll av årtalsdelen.

Textfilen som rapporteras från UHR innehåller ibland felaktiga personnummer med årtal som är i framtiden. För att korrigera dessa personnummer kontaktas UHR som då skickar en kompetteringsfil med individernas rätta personnummer.

Granskning av katalogposter och sökandeposter görs dels via SQL-skript, men även via applikation. Granskningen går ut på att identifiera nya, korrigerade och felaktiga värdemängder och består av följande kontroller:

- Uppgift saknas om indelning av utbildningsprogram utifrån examen som utbildning leder till. Ofta handlar det om att nya utbildningsprogram saknar en viss kod som beskriver vilken examen ett program ger och om programmet är ett yrkesexamensprogram, generellt program eller konstnärligt program. Yrkesexamensprogram har egna koder beroende på inriktning, till skillnad från generella och konstnärliga program som kodas efter vilken nivå examen ges på.
- SUN-nivå och SUN-inriktning saknas för nya utbildningsprogram.

- Program som inte ska ingå i statistiken tas bort, exempelvis yrkeshögskoleprogram.
- Kontroll av felaktiga eller nya högskolekoder.
- Kontroll av okända eller nya ortskoder.

2.6.3 Granskning av makrodata

Granskning av makrodata görs huvudsakligen i Excel genom att jämföra aktuella antalsuppgifter med motsvarande uppgifter från tidigare år. En manuell granskning görs för att kontrollera om alla högskolor kommit med, samt om antalsuppgifterna verkar rimliga. Vid eventuella oklarheter jämförs antalsuppgifterna med uppgifter på UHR:s webbplats.

2.6.4 Granskning av redovisning

Granskning av tabellvärden görs i Excel. Tabeller som innehåller tidsserier granskas mot föregående års publicering, samt mot de siffror som UHR publicerar. Även andra mindre kontroller förekommer.

Utöver granskning av värden görs följande kontroller:

- Att alla tabeller har tagits fram
- Att referensåren i rubriker och tabellhuvuden är korrekta
- Att stavningen är korrekt
- Att text och totalsummor som förekommer i flera tabeller överensstämmer med varandra
- Att översättningen till engelska har gjorts och att korrekta begrepp används i översättningen
- Att värdena är högerställda och har tusentalsavgränsare
- Att texterna i informationsflikarna är aktuella med avseende på omvärldsförändringar
- Att SoS-logan finns där den ska vara

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Vid skattningsförfarandet antas de insamlade uppgifterna vara heltäckande av målpopulationen, vilket möjliggör totalräkning av statistiken.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Målstorheterna skattas via summeringar och andelar.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Något osäkerhetsmått som komplement till punktskattningarna av målstorheterna beräknas inte.

2.7.4 Röjandekontroll

Inga skyddsmetoder har tillämpats på materialet. Personuppgifterna i materialet har bedömts som okänsliga, vilket innebär att ingen individ skulle kunna lida men av att personuppgifterna röjs.

3 Genomförande

Undersökningen är registerbaserad. Inget urvalsförande förekommer.

3.1 Kvantitativ information

Antalet högskolor som ingår i undersökningen är 50 stycken.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Ingen avvikelse från undersökningsdesignen har gjorts.